

Uddevalla kommuns författningssamling

Finanspolicy för Uddevalla kommunkoncern

Dokumenttyp:	Policy
Dnr:	KS/2024:543
Antagen av:	Kommunfullmäktige
Antagen:	2024-02-14, § 32
Dokumentansvarig:	Ekonomichef, ekonomiavdelningen, kommunledningskontoret
Senast reviderad:	Kommunfullmäktige 2024-11-13, §§ 235

Innehållsförteckning

1	GENERELLA PRINCIPER	3
1.1	SYFTE MED FINANSPOLICYN	3
1.2	UPPDATERING AV FINANSPOLICYN.....	3
1.3	GENERELLA PRINCIPER FÖR FINANSVERKSAMHETEN	4
1.3.1	<i>Syfte med finansverksamheten</i>	4
1.3.2	<i>Mål med finansverksamheten</i>	4
1.3.3	<i>Samordning av finansverksamheten inom kommunkoncernen</i>	4
1.3.4	<i>Ansvar för risk och resultat</i>	4
1.4	RAM FÖR UPPLÅNING.....	5
1.5	UTLÅNING OCH BORGEN TILL KONCERNFÖRETAGEN	5
1.6	GENERELLA PRINCIPER FÖR ÖVRIG Borgensteckning	5
2	ANSVARS- OCH BEFOGENHETSFÖRDELNING	6
2.1	KOMMUNFULLMÄKTIGES ANSVAR	6
2.2	KOMMUNSTYRELSENS ANSVAR	6
2.3	INTERNBANKENS ANSVAR	6
2.4	FINANSRÅDETS ANSVAR	7
2.5	DE KOMMUNALA FÖRVALTNINGARNAS ANSVAR	7
2.6	KONCERNFÖRETAGENS ANSVAR.....	7
3	UPPLÅNING	7
4	LIKVIDITETSHANtering OCH PLACERINGAR	7
5	RISK	8
5.1	FINANSIERINGSRISK.....	8
5.1.1	<i>Principer för hantering av finansieringsrisk</i>	8
5.2	VALUTARISK	8
5.3	RÄNTERISK	8
5.4	MOTPARTSRISK.....	9
6	DERIVATINSTRUMENT	9
7	INTERN KONTROLL, STYRNING OCH RAPPORTERING	9

1 Generella principer

Finanspolicy för Uddevalla kommunkoncern (finanspolicyn) anger ramarna för finansverksamheten i kommunkoncernen. Med kommunkoncernen avses här Uddevalla kommun (kommunen) och de bolag, stiftelser och kommunalförbund som ingår i kommunens koncernredovisning. För närvarande (2024) ingår Uddevalla Utvecklings AB, Uddevalla Energi AB, Uddevalla Kraft AB, Uddevalla Energi Elnät AB, Uddevalla Energi Värme AB, Uddevalla Omnibus AB, Lysekils Buss AB, Uddevalla Hamnterminal AB, SwanFalk Shipping AB, Uddevalla Turism AB, Bostadsstiftelsen Uddevallahem inkl dotterbolag, Stiftelsen Ljungskilehem, HSB:s Stiftelse Jakobsberg, Lostif AB, Gustafsbergsstiftelsen, Uddevalla Vatten AB, Uddevalla Skolskjuts AB samt Räddningstjänsten Mitt Bohuslän i kommunens koncernredovisning.

Finanspolicyn gäller även de planerade förändringarna av bolagsstrukturen i kommunkoncernen, Uddevalla Exploaterings AB, 'Visit Uddevalla AB' samt det gemensamma Räddningstjänst förbundet Fyrbodalen.

Inom internbankens ramar finns också möjlighet att hantera krediter för tillkommande bolag inom kommunkoncernen samt verksamheter där kommunen har ett väsentligt inflytande, t ex Bohusläns Museum.

De kommunägda bolagen och stiftelserna och övriga verksamheter benämns i det följande "företagen".

Till finanspolicyn hör även "Bilaga A till Finanspolicy för Uddevalla kommunkoncern", som fastställs årligen av kommunstyrelsen. Bilaga A anger ramarna för hur Uddevalla kommuns internbank ska agera på externa finansiella marknader samt inom vilka ramar och riskbegränsningar internbanken ska förhålla sig.

Internbanken tillhör organisatoriskt kommunledningskontorets ekonomiavdelning.

Kommunstyrelsen anger i delegationsordning vilka personer som inom det finansiella området har rätt att ingå och påteckna avtal mm för kommunkoncernens räkning.

Detta dokument ersätter Finanspolicy för Uddevalla kommunkoncern antagen av kommunfullmäktige 2024-02-14.

1.1 Syfte med finanspolicyn

Syftet med finanspolicyn är:

- Att fastställa mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen.
- Att ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat.
- Att identifiera vilka finansiella risker kommunkoncernen är exponerad för och hur riskerna ska hanteras.

1.2 Uppdatering av finanspolicyn

Finanspolicyn ska fastställas av kommunfullmäktige varje mandatperiod och revideras vid större förändringar av kommunkoncernens förutsättningar. Internbanken ansvarar för att så sker.

1.3 Generella principer för finansverksamheten

1.3.1 Syfte med finansverksamheten

Syftet med finansverksamheten inom kommunkoncernen är att:

- Tillgodose kommunkoncernens behov av kapital.
- Optimera kommunkoncernens finansnetto inom givna risklimiter genom en effektiv tillgångs- och skuldförvaltning.
- Utnyttja skalfördelar och dra nytta av kommunkoncernens samlade kassaflöden.

1.3.2 Mål med finansverksamheten

Målet med kommunkoncernens finansverksamhet är att långsiktigt optimera kommunkoncernens finansnetto med beaktande av risk och med en god intern kontroll.

Finansverksamheten ska bedrivas med betryggande riskkontroll och utan spekulativa inslag. Upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster för kommunkoncernen ska inte förekomma. Det är ej tillåtet att ingå spekulativa positioner i tradingsyfte. Med trading avses ett kortsiktigt positionstagande i syfte att utnyttja en marknadsbedömning.

Finansverksamheten ska understödja kommunkoncernens beslutade inriktning för hållbarhetsarbetet inom dimensionerna miljö och klimat, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Kommunkoncernen ska ha kunskap kring om projekten i investeringsportföljen har förutsättningar att bli föremål för hållbar finansiering, exempelvis i form av s.k. hållbara lån (så som gröna lån och sociala lån), och där så är möjligt eftersträva att välja en sådan finansiering.

1.3.3 Samordning av finansverksamheten inom kommunkoncernen

Internbanken, en del av finansenheten inom kommunledningskontorets ekonomiavdelning, är kommunkoncernens gemensamma finansfunktion och arbetar ur ett kommunkoncernperspektiv. All extern lånefinansiering ska verkställas av internbanken i Uddevalla kommuns namn. Om verksamhetsspecifika förutsättningar möjliggör alternativa finansieringsformer ska detta godkännas av kommunstyrelsen.

Kommunkoncernens likvidflöden ska samordnas. Detta sker främst genom ett av kommunen upphandlat och avtalat koncernkontosystem. Kommunen och företagen ska bistå internbanken med uppgifter om likviditets- och finansieringsbehov.

Internbanken ska erbjuda koncernföretagen upplåning och placering med villkor motsvarande de på den externa marknaden. Det är av stor vikt att internbanken är konkurrensmässig vad gäller villkor och den service som erbjuds bolagen.

Som en del i den finansiella samordningen ska ett finansråd finnas. Finansrådet ska utgöra en mötesplats för kompetensutveckling, informationsutbyte och främjande av samarbete. Rådet ska bestå av tjänstemän från kommunen och företagen samt extern finansiell rådgivare. Internbanken är sammankallande.

1.3.4 Ansvar för risk och resultat

Kommunen och företagen har ansvar för sitt finansnetto inom följande givna ramar. Kommunen och företagen ansvarar för sina respektive investeringsbeslut och för optimering av

sitt respektive rörelsekapital. Internbanken ansvarar för att hantera den beslutade avvägningen mellan kostnad och risk för kommunkoncernen.

1.4 Ram för upplåning

Kommunfullmäktige fastställer i samband med antagande av kommunens flerårsplan en ram för kommunkoncernens totala externa upplåning. Detta belopp inkluderar även företagens upplåning.

Upplåning får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter. Upplåning inom ramen för löpande likviditetsbehov eller för att upprätthålla betalningsberedskap är undantaget från detta.

1.5 Utlåning och borgen till koncernföretagen

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att besluta om ramar för utlåning till varje enskilt koncernföretag.

Kommunens prissättning ska eftersträva marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Prissättningen ska vara transparent och bestå av en underliggande genomsnittlig marknadsränta för kommunkoncernens finansiering, bedömd marknadsmässig marginal och en administrativ konkurrensutjämnande avgift. Vid borgen ska en motsvarande marknadsmässighet eftersträvas. Regler för fastställande av låne- och borgensavgifter framgår av Bilaga A.

Från med 2025 införs avgift för beviljad kredit, utöver avgifter för utnyttjad kredit.

Ramar för utlåning till företagen samt låne- och borgensavgifter fastställs årligen av kommunstyrelsen i Bilaga A till finanspolicyn.

1.6 Generella principer för övrig borgensteckning

Borgen och garantier som tecknas av kommunen för föreningar och andra externa parter ska beslutas av kommunfullmäktige. Restriktivitet ska gälla för tecknande av borgen. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart när all annan möjlighet till finansiering har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad. Investeringsobjekten, vars lån kommunen lämnat borgen för, ska under hela borgensåtagandet vara försäkrade.

För att en borgensteckning ska tillstyrkas ska;

- ändamålet stödja kommunens mål för verksamheten i enlighet med inriktning angiven i budget för kommunen;
- verksamheten ha en långsiktig plan och inriktning som ger kommunen och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt;
- verksamheten vila på realistiska ekonomiska grunder;
- handlingar biläggas ansökan i enlighet med internbankens krav.

För externt lämnad borgen eller garanti utgår en årsavgift, som fastställs i samband med kommunfullmäktiges beslut.

Kommunens regressrätt ska utnyttjas. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera kommunen.

Aktuella borgensåtaganden ska anges i delårsrapporterna.

2 Ansvars- och befogenhetsfördelning

Utöver vad som anges nedan fastställs kommunens ansvarsfördelning i kommunens delegationsordning och företagens ansvarsfördelning fastställs i företagens policys. Kommunkoncernens finanspolicy är överordnad delegationsordningen och företagens finanspolicys.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

- Att fastställa kommunkoncernens finanspolicy i enlighet med 8 kap 3 § Kommunallagen.
- Att i flerårsplanen årligen fastställa ram för total upplåning på den externa marknaden.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

- Ansvarar för kommunens medelsförvaltning och i övrigt verkställer kommunfullmäktiges beslut.
- Att i bilaga A fastställa limiter för de risker som definieras i finanspolicyn.
- Att fastställa ramar för utlåning till varje enskilt företag.
- Löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering.
- Att årligen fastställa låne- och borgensavgift.

2.3 Internbankens ansvar

Ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av den finansiella verksamheten på de sätt och inom de ramar som kommunstyrelsen beslutar.

Internbanken ska:

- ha det övergripande ansvaret för kommunkoncernens finansiella verksamhet såsom upplåning, utlåning, penningplacering, likvidhantering, borgens-, och ansvarsförbindelser
- operativt utföra och administrera de beslut om lån, derivat och placeringar som finns
- genom kontinuerlig och aktiv medelshantering åstadkomma lägre finansieringskostnader och därmed bidra till ett förbättrat finansnetto i koncernen
- samordna kommunkoncernens kontakter med de finansiella marknaderna
- bevaka och kontrollera de koncerninterna och -externa finansiella riskerna
- samordna koncernens betalningsströmmar genom koncernkonto
- lämna erforderlig service i finansiella frågor till kommunkoncernens enheter

- lämna kommunstyrelsen rapporter om den finansiella utvecklingen och ställningen, om fattade finansiella beslut grundade på delegation samt i övrigt hos styrelsen initiera frågor inom det finansiella området
- ansvara för att finanspolicyn följs och hålls uppdaterad

2.4 Finansrådets ansvar

Finansrådet fungerar som ett samarbetsorgan för finansverksamheten i kommunkoncernen. Väsentliga frågeställningar inom det finansiella området ska förankras i finansrådet i syfte att skapa en samsyn inom kommunkoncernen. I de fall finansrådet och internbanken inte är överens i någon väsentlig frågeställning ska en återrapportering ske till Kommunstyrelsen.

Finansrådet ska mötas minst tre gånger per år där minnesanteckningar ska föras. Vid mötena ska internbanken föredra finansrapporten som en uppföljning av finansverksamheten samt lämna en prognos för kommande tertial.

2.5 De kommunala förvaltningarnas ansvar

Ska i sin verksamhet följa reglerna i kommunens finanspolicy.

2.6 Koncernföretagens ansvar

Styrelsen i varje företag ska fatta beslut om att man följer den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn (detta dokument och förekommande bilagor till detta dokument). Detta ska ske minst en gång per mandatperiod. Beslutet ska formuleras så att det tydligt framgår att beslutet gäller ”vid var tid gällande finanspolicy”. Innan företagets styrelse fattar beslut om eventuella avvikelser ska detta först underställas internbanken för yttrande. Internbanken har för sin del att ta ställning till om förslag om avvikelse är av sådan art att förslaget också bör prövas av kommunstyrelse eller kommunfullmäktige. Inskränkningar och eventuella förtydliganden ska fastställas i en företagsspecifik finanspolicy.

Angående respektive styrelses ansvar för företagets finansiella verksamhet och risker hänvisas i övrigt till den lagstiftning varunder företaget lyder (exempelvis Aktiebolagslagen, Stiftelselagen etc.).

3 Upplåning

All upplåning i kommunkoncernen ska inrymmas inom de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna och samordnas genom internbanken.

Finansiell leasing i kommunkoncernen jämföras med upplåning. Normalt är den effektiva finansieringskostnaden för ett leasingavtal högre än kommunens alternativkostnad vid egen finansiering eller lånefinansiering. Finansiell leasing används därför endast sparsamt och all finansiell leasing i kommunen ska beslutas av kommunstyrelsen.

Klassificering av leasingavtal sker i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer (fn Rekommendation R5 från November 2018).

4 Likviditetshantering och placeringar

Likviditetshandlingen ska effektivisera kapitalförsörjningen och beakta en god betalningsberedskap vid alla tillfällen. Internbanken ansvarar för kommunens kapitalförsörjning.

Företagen ansvarar för att optimera sitt rörelsekapital och ge internbanken information för kommunkoncernens likviditetsplanering på både kort och lång sikt.

Överskottslikviditet ska i första hand användas för att reducera lånebehovet i kommunkoncernen. Om det ändå finns bestående överskottslikviditet i kommunen ska den hanteras aktivt och inom reglerna för risktagande.

Regler för likviditetshantering och placeringar anges i Bilaga A.

5 Risk

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett finansiellt risktagande. Kommunkoncernen är bl.a. exponerad för nedanstående risker. Limiter för dessa risker anges i bilaga A.

5.1 Finansieringsrisk

Definition: risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad, ha tillgång till medel för refinansieringar, investeringar och betalningar.

5.1.1 Principer för hantering av finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. I bilaga A anges en limit för hur stor andel som maximalt får förfalla inom 1 år.

En likviditetsreserv för verksamheten ska vid var tid finnas tillgänglig för att säkerställa kommunkoncernens kortsiktiga betalningsförmåga. I likviditetsreserven räknas in obundna bankmedel, marknadsvärdet på placeringar som kan frigöras inom tre bankdagar samt outnyttjad del av bekräftade kreditlöften med en återstående löptid om minst 3 månader. Med bekräftade kreditlöften avses löften med en avtalad räntemarginal.

I bilaga A fastställs hur stor kommunkoncernens likviditetsreserv minst måste vara.

5.2 Valutarisk

Definition: risken att förändringar av valutakurser påverkar resultat- och balansräkning negativt. Valutariskexponering avser icke säkrade nettopositioner dvs. skillnaden mellan tillgångar och skulder samt in- och utflöden i utländsk valuta.

Huvudprincipen är att all valutariskexponering inom kommunkoncernen ska säkras.

I företagen uppkommer valutarisker om upphandling av varor och tjänster sker i utländsk valuta eller om bidrag erhålls i utländsk valuta. Valutarisker i företagens verksamheter kan vara komplexa och inte alltid möjliga att säkra. Det åligger företagen att identifiera och till internbanken rapportera valutarisker i verksamheten. Målet är att valutarisker inom företagens verksamhet i möjligaste mån ska begränsas.

5.3 Ränterisk

Definition: värdet förändring på en räntebärande position som följd av ändrade marknadsräntor.

Limit för ränterisk i form av ett riktmärke (norm uttryckt som genomsnittligt vägd räntebindingstid) för kommunkoncernens externa skuldportfölj, anges i bilaga A. Därutöver ska ett intervall fastställas, inom vilket avvikelse från normen är tillåten.

Normen sätter tillsammans med maximal andel ränteförfall inom 1 år ramarna för kommunkoncernens externa ränteförfallstruktur. Limit för maximal andel ränteförfall inom 1 år anges i bilaga A.

5.4 Motpartsrisk

Definition: risken att motparter inte kan fullfölja sina förpliktelser i tid eller erbjuda säkerhet för fullgörandet. Motpartsrisk i kommunkoncernens finansiella verksamhet uppstår främst vid placeringar, i derivatavtal samt i kreditlöftesavtal.

Bedömning av motpartsrisk ska ske inför varje transaktion. Bedömning ska göras avseende nettoexponering och kommunens totala engagemang med motparten. Kommunen ska sträva efter att sprida motpartsriskerna. För att reducera motpartsrisken får endast godkända motparter användas, se bilaga A.

För att bibehålla flexibilitet och handlingsberedskap ska kommunen så långt det är möjligt tillse att det finns outnyttjade utrymmen, limiter, för derivattransaktioner hos aktuella motparter. Ramavtal för derivat ska finnas upprättat med de motparter som kommunen har för avsikt att ingå derivattransaktioner med.

6 Derivatinstrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera kurs- och ränterisker.

Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid göras före affärsavslut.

Alla derivatkontrakt avseende ränte- och valutarisker inom kommunkoncernen med externa motparter ska upprättas av internbanken. Detta omfattar även alla lånekonstruktioner där någon typ av derivat ingår.

Tillåtna finansiella instrument anges i bilaga A.

7 Intern kontroll, styrning och rapportering

Syftet med den interna kontrollen är:

- Att se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att internbanken vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

Kommunstyrelsen beslutar om närmare riktlinjer för intern kontroll, styrning och rapportering. Detta fastställs i bilaga A.

Finansverksamheten och den finansiella ställningen, kopplade till riktlinjer och direktiv i denna policy, ska löpande rapporteras till kommunstyrelsen enligt riktlinjer i bilaga A. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige rapportera om finansverksamheten i samband med årsredovisning. Kommunstyrelsen ska bedöma om det finns anledning till särskilda rapporter eller beslut i kommunfullmäktige om den finansiella verksamheten.

Avvikelser från fastlagd policy ska snarast rapporteras till kommunstyrelsen.